

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.51.2024
Warszawa, 13 marca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 1335 Pana Posła Sebastiana Kalety w sprawie sytuacji w zawodzie komornika, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Odpowiadając na pierwsze pytanie zawarte w interpelacji, a dotyczące statystyk w zakresie powołań komorników sądowych w latach 2014-2023, na uwagę zasługuje przede wszystkim dynamika zmian w zakresie liczby komorników sądowych w tym okresie. Dane dotyczące zmian liczby komorników obrazuje poniższa tabela. Liczba komorników w tabeli została określona według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

Rok	Liczba komorników
2014	833
2015	910
2016	992
2017	1131
2018	1244
2019	1475
2020	1703
2021	1868
2022	2038
2023	2159

Zasady dotyczące powoływania komorników sądowych zawarte są w rozdziale 2 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1691 t.j.), dalej u.k.s., która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2019 r. Zgodnie z art. 11 ust. 1 u.k.s., na stanowisko komornika sądowego może zostać powołana osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) jest nieskazitelnego charakteru;
- 4) nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 5) nie jest podejrzana o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;

- 6) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) jest zdolna ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków komornika;
- 8) odbyła aplikację komorniczą, zwaną dalej „aplikacją”;
- 9) złożyła egzamin komorniczy;
- 10) pracowała w charakterze asesora przez okres co najmniej 2 lat;
- 11) ukończyła 28 lat.

Ponadto u.k.s. przewiduje szereg wyjątków od obowiązku spełnienia przez kandydata wymogów o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 8, 9 oraz 10 u.k.s. Przykładowo, obowiązek odbycia aplikacji komorniczej, złożenia egzaminu komorniczego oraz pracy na stanowisku asesora komorniczego przez okres co najmniej 2 lat nie dotyczy osób, które uzyskały tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych (art. 11 ust. 2 pkt 1), osób, które zajmowały stanowisko sędziego lub prokuratora (art. 11 ust. 2 pkt 3 u.k.s.), osób które wykonywały zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza przez okres co najmniej 2 lat (art. 11 ust. 2 pkt 6).

Od dnia 1 stycznia 2019 r., a więc od dnia wejścia w życie u.k.s., liczba powołań na stanowisko komornika sądowego wyglądała następująco: w 2019 r. Minister Sprawiedliwości wydał 189 decyzji o powołaniu na stanowisko komornika sądowego (w tym 114 dotyczących komorników, którzy utworzyli nowe kancelarie), w 2020 r. – 201 decyzji (w tym 155 dotyczących komorników, którzy utworzyli nowe kancelarie), w 2021 r. – 165 decyzji (w tym 122 dotyczących komorników, którzy utworzyli nowe kancelarie), w 2022 r. – 112 decyzji (w tym 86 dotyczących komorników, którzy utworzyli nowe kancelarie), w 2023 r. – 90 decyzji (w tym 66 dotyczących komorników, którzy utworzyli nowe kancelarie).

Jeżeli chodzi o obecne obciążenie komorników wykonywaniem zadań, w szczególności liczbę spraw przypadającą na jednego komornika – możliwe jest przekazanie danych dotyczących wielkości kancelarii komorniczych za rok 2022 oraz lata poprzednie. Dane dotyczące wielkości kancelarii komorniczych za rok 2023 pozostają w fazie gromadzenia oraz analizy.

W 2022 r. do przeciętnej kancelarii komorniczej trafiło 2 050 spraw tj. średnio o 12,39% mniej niż w 2021 r., przy czym na uwagę zasługuje okoliczność, że przeciętny wpływ spraw zaobserwowany w 2022 r. był najniższy w ostatnich 12 latach. Dla porównania, średnia wielkość kancelarii komorniczych mierzona średnim wpływem spraw w latach 2014-2022 kształtowała się następująco: 2014 r. – 4 181 spraw, 2015 r. – 5 613 spraw, 2016 r. – 2 821 spraw, 2017 r. – 2 934 sprawy, 2018 r. – 2 661 spraw, 2019 r. – 2 069 spraw, 2020 r. – 2 286 spraw, 2021 r. – 2 340 spraw, 2022 r. – 2 050 spraw.

Jednakże w przypadku, kiedy występuje asymetria rozkładu wielkości kancelarii jako właściwą miarę opisu statystycznego należy wskazać kwartyle wpływu. Kwartył pierwszy (Q1) jest miarą, która dzieli badaną grupę w proporcji 25% do 75%, kwartył drugi (mediana) dzieli w proporcji 50% do 50%, zaś kwartył trzeci (Q3), dzieli w proporcji 75% do 25%.

Poniżej znajduje się tabela określająca wielkość kancelarii w 2022 r. za pomocą ww. miar:

Okres	Kwartył 1	Kwartył 2 (mediana)	Kwartył 3
2022 r.	1 080 spraw	1 723 spraw	2 750 spraw

Powyższe dane obrazują, że 25% kancelarii zanotowało wpływ mniejszy lub równy 1 080 spraw, 50% kancelarii zanotowało wpływ mniejszy lub równy 1 723 spraw, zaś 75% kancelarii zanotowało wpływ mniejszy lub równy 2 750 spraw.

Dla porównania, poniżej znajduje się tabela określająca za pomocą ww. miar wielkość kancelarii w latach 2014-2021:

Okres	Kwartył 1	Kwartył 2 (mediana)	Kwartył 3
2021 r.	1 156	2 071	3 065
2020 r.	1 143	2 015	2 985
2019 r.	1 038	1 836	2 771
2018 r.	1 205	2 021	3 588
2017 r.	1 336	2 158	3 680
2016 r.	1 332	2 110	3 568
2015 r.	1 326	2 182	3 562
2014 r.	1 325	2 124	3 294

Z powyższych danych wynika, że w 2022 r., w porównaniu do analogicznego okresu z roku poprzedniego, spadła wielkość kancelarii mierzona zarówno średnią arytmetyczną, jak i za pomocą kwartyli.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące projektowanych zmian ustawowych dotyczących komorników sądowych, wskazać należy, że w Ministerstwie Sprawiedliwości obecnie prowadzone są prace analityczno-koncepcyjne dotyczące *projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw*. W ramach prowadzonych prac legislacyjnych przewidziana jest także nowelizacja przepisów u.k.s. Projekt zakłada m.in. wprowadzenie zmian w procesie powoływania komorników sądowych. Przewiduje się przede wszystkim złagodzenie wymogów ubiegania się o stanowisko komornika sądowego. Projektowane zmiany dotyczą wymogu niekaralności. Obecnie w u.k.s. występuje wymóg „niekaralności za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe”. W ww. projekcie proponowana jest zaś przesłanka niekaralności za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, nie zaś jak obecnie – również za przestępstwa nieumyślne. Projektowane są także usprawnienia proceduralne w zakresie objęcia kancelarii komorniczej w sytuacjach, gdy nie jest ona tworzona od podstaw (art. 15 i 17 u.k.s.).

W przypadkach, które dotyczą kancelarii już funkcjonującej, zbędne jest bowiem obligatoryjne sprawdzenie przez prezesa właściwego sądu rejonowego, czy kancelaria ta spełnia wymogi przewidziane przepisami prawa. Warto wskazać, że obecny model z jednej strony wiąże się z koniecznością badania, czy funkcjonująca i prowadzona przez kuratora kancelaria spełnia niezbędne warunki (co z założenia podważa zaufanie do działań

kuratora kancelarii), z drugiej strony powoduje szereg komplikacji dotyczących dokładnego momentu objęcia kancelarii przez nowo powołanego komornika. Obejmując kancelarię nie ma on bowiem jeszcze uprawnień do samodzielnego podejmowania czynności, które nabywa dopiero z momentem złożenia ślubowania. Zgodnie zaś z założeniem przyjętym w ww. projekcie komornik, powołany w miejsce komornika, który zwolnił stanowisko, powinien od razu złożyć ślubowanie i objąć kancelarię jako osoba posiadająca pełne uprawnienia do podejmowania czynności zastrzeżonych dla komorników sądowych. Powyższy projekt ustawy zawiera również zmiany w zakresie ograniczenia możliwości powołania na stanowisko komornika sądowego osoby, która w ciągu dwóch lat przed złożeniem wniosku o powołanie zrezygnowała z zajmowanego stanowiska (art. 12, 13 u.k.s.). Wprowadzenie karencji ma na celu przeciwdziałanie pochopnemu składaniu wniosków o powołanie na stanowisko komornika, jak też zagwarantowanie, aby decyzja o rezygnacji z zajmowanego stanowiska była w pełni przemyślana.

Podkreślić jednak należy, że powyższe projektowane rozwiązania, jak również wpływające postulaty legislacyjne dotyczące zasad powoływania na stanowisko komornika i wykonywania tego zawodu, są w dalszym ciągu analizowane. Zakres zmian w powyższym projekcie ustawy nie jest jeszcze ostatecznie ustalony.

W odniesieniu do trzeciego pytania zawartego w treści interpelacji, wskazać należy, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie posiada danych dotyczących przeciętnych zarobków komorników sądowych. Do udzielenia odpowiedzi w tym zakresie właściwy pozostaje Minister Finansów, do którego przedmiotowa interpelacja została skierowana.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/